

2014KO IRAILEKO EFEMERIDEAK

(Ordu guztiak denbora unibertsalean eman dira. Udako ordutegian, gehitu 2 ordu denbora ofiziala kalkulatzeko)

BEHATZEKO PROPOSAMENAK

- Begi hutsez:

Hilaren 1ean, 1:00etan, Perseuseko Algol izar aldakorraren distira minimoa. 3,3tik hurbil dago haren magnitudea. Hilaren 3an, 6an, 9an, 12an, 15ean, 18an, 21ean, 23an, 26an eta 29an izango dira beste minimoak. Izar aldakor gisa identifikatutako lehen izarretako bat izan zen Algol. Lehena Balearen konstelazioko Mira izan zen.

Hilaren 1ean, 17:00etan, Delta Cephei izar aldakorraren distira maximoa; magnitudea 3,5etik 4,4ra aldatzen zaio 5,366 egunean behin. Hilaren 7an, 12an, 17an, 23an eta 28an izango dira beste maximoak. Hilaren 3an, 21:00etan, Eta Aquilae zefeida-motako izar aldakorraren distira maximoa; magnitudea 3,5etik 4,4ra aldatzen zaio 7,177 egunean behin. Hilaren 10ean, 17an eta 25ean izango dira beste maximoak. Hilaren 21a eta hurrengo hamabostak une egokiak dira argi zodiakala ikusten saiatzeko ekialde ipar-ekialde horizontean, egunsentia baino lehentxeago.

- Teleskopioarekin:

Ilargiaren librazioak aprobetxatuz, adierazten diren kraterrak ikusi ahal izango dira.

ILARGIA IRAILEAN

01 1:51n, konjuntzio geozentrikoan Marterekin, 4,1^o-ra.

02 8:57an, konjuntzio geozentrikoan Antares Scorpius izarrarekin, 8,6^o-an.

02 11:11n, Ilgora.

05 Gutxieneko librazioa latitudean ($b = 6,7^\circ$). Gassendi kraterrari behatzeko une egokia.

08 3:29an, perigeotik pasatuko da (Ilargiaren eta Lurraren arteko distantziarik txikiena): 358.404 km (aurreko apogeoan baino 48.128 gutxiago). Ilbetea izan eta handik denbora gutxira pasatuko denez perigeotik, marea biziak izan daitezke.

09 1:38an, Ilbetea. Egun horretan, Eguzkia 07:38an aterako da, eta Ilargia 8:03an sartu; beraz, une egokia da bi astroei batera 180°-ko argazki panoramiko bat ateratzen saiatzeko.

11 7:33an, beheranzko nodotik pasatuko da.

14 Gehienezko librazioa longitudean ($l = 7,4^\circ$). Posidonius kraterrari behatzeko une egokia.

14 6:37an, konjuntzio geozentrikoan Taurusko Pleiadeekin, 7,5^o-ra.

15 1:01ean, konjuntzio geozentrikoan Taurusko Aldebaran izarrarekin, 1,4^o-ra.

16 2:06an, Ilbehera.

18 Gehienezko librazioa latitudean ($b = 6,8^\circ$). Une egokia da Eurien itsasoari behatzeko.

20 7:29an, konjuntzio geozentrikoan Jupiterrekin, 5,3^o-ra.

20 14:24an, apogotik pasatuko da (Ilargiaren eta Lurraren arteko distantziarik handiena): 405.865 km (aurreko perigeoan baino 47.461 gehiago).

24 6:14an, Ilberria.

25 17:39an, goranzko nodotik pasatuko da.

26 1:10ean, konjuntzio geozentrikoan Virgoko Spica izarrarekin, 2,6^o-ra.

28 4:24an, konjuntzio geozentrikoan Saturnorekin, 0,7^o-ra.

28 Gutxieneko librazioa longitudean ($l = -6,1^\circ$). Une egokia da Krisien itsasoari Ugalkortasunaren itsasoko Messier kraterrari behatzeko.

29 14:37an, konjuntzio geozentrikoan Scorpiuseko Antares izarrarekin, 8,7^o-an.

29 17:02an, konjuntzio geozentrikoan Marterekin, 5,7^o-ra.

PLANETAK IRAILEAN (LURRAREN ORBITA-ABIADURA: 107.280 km/h)

Merkurio (ezin da ikusi hilabete honetan); orbita-abiadura: 172.440 km/h

Hilaren 21ean izango du elongazio maximoa Eguzkitik ekialdera; baina, ekliptikaren inklinazioa dela eta, ezin izango da ikusi hilabete honetan ere. 12 h eta 14 h bitarteko igoera zuzena. 00 eta -15° bitarteko deklinazioa. Hil osoan Virgon izango da. Magnitudea -0,4tik +0,4ra jaitsiko zaio.

Artizarra (nekez ikusiko da, eta, ikustekotan, egunsentia baino lehentxeago); orbita-abiadura: 126.000 km/h.

Eguzkia baino ordu eta laurden lehenago aterako da hilaren 1ean (4:30 inguruan), eta 35 minutu lehenago bakarrik hilaren 30n. Aurtengoz, amaitu da goizez ikusi ahal izan dugun epe luzea. 10 h eta 12 h bitarteko igoera zuzena. +14 eta +01° bitarteko deklinazioa. Leon hasiko du hila, eta Virgon amaituko du. -3,9ko magnitudeari eutsiko dio.

Marte (gauaren hasiera-hasieran bakarrik ikusi ahal izango da); orbita-abiadura: 86.760 km/h.

Gutxigorabehera, Eguzkia baino 2 ordu eta 45 minutu geroago sartuko da, hil osoan.(21:30 inguruan). 15 h eta 16 h bitarteko igoera zuzena. -20 eta -23°-ra bitarteko deklinazioa. Libran hasiko du hila, ondoren Escorpiusera igaroko da, eta Ofiucon amaituko du azkenik. Magnitudea 0,7tik 0,9ra aldatuko zaio.

Jupiter (egunsentia baino lehentxeago ikusi ahal izango da); orbita-abiadura: 47.160 km/h

Eguzkia baino 2 ordu eta erdi lehenago (3:30) agertuko da hilaren 1ean, eta 30 minutu lehenago hilaren 30ean, ekialde ipar-ekialdeko horizontean. Hilaren 31n, bi ordu eta erdi lehenago aterako da jada. 9 h-ko igoera zuzena. +18 eta +16° bitarteko deklinazioa. Hil osoan Cancerren izango da. Magnitudeak gora egingo du pixka bat, -1,8tik -1,9ra.

Hilaren 20an, gauaren amaieran, Ilbeheraren ondoan ikusi ahal izango da.

Saturno (gauaren hasieran bakarrik ikusi ahal izango da); orbita-abiadura: 34.560 km/h

Hilaren 1ean, Eguzkia sartu eta ordu eta erdira, horizontetik 10°-ra baino gutxiagora egongo da; eta 5°-ra baino gutxiagora, hilaren 30ean. Amaitzen ari da behatzeko garaia; abenduan hasiko da agertzen berriro ere egunsentia baino lehen. 15 h-ko igoera zuzena. -15 eta -16° bitarteko deklinazioa. Libran izango da hil osoan. 0,6ko magnitudeari eutsiko dio.

Urano (gauaren hasieran aterako da); orbita-abiadura: 24.480 km/h

Teorian, begi hutsez ikus daiteke. 1 h-ko igoera zuzena. +5°32' eta +05°11' bitarteko deklinazioa. Hil osoan Piscisen izango da. 5,7ko magnitudeari eutsiko dio.

Neptuno (ia gau osoan ikusi ahal izango da); orbita-abiadura: 19.440 km/h.

Teleskopio on bat behar da behatzeko. Erretrogradazio-mugimenduan jarraitzen du. 22 h-ko igoera zuzena. -10°-ko deklinazioa. Hil osoan Aquariusen izango da. 7,8ko magnitudeari eutsiko dio.

IRAILEKO BESTE EFEMERIDE BATZUK

01 Astelehena. Eguerdian, 2.456.902. egun juliotarra hasiko da.

Egunak 13 ordu eta 11 minutuko iraupena du hilaren 1ean, eta 11 ordu eta 50 minutukoa hilaren 30ean.

01 C/1911 N1 Kiess kometak (2.000 urteko periodoa du, gutxi gorabehera) utzi duen hauts-lorratza zeharkatuko du Lurrak. Horren ondorioz, Alfa Aurigidak izar uxoa ikusiko dira.

01 12:00etan, denboraren ekuazioa zero izango da.

11 Egutegi koptoko 1731. urtearen hasiera.

17 0:31n, Eguzkia Virgo konstelazioan sartuko da itxuraz (174,05°).

22 2:29an, iraileko ekinozioa. Ipar hemisferioan, udazkena hasiko da. Eguzkia iparraldetik hegoaldera igaroko da itxuraz, ekliptikaren eta zero-ekuatorearen elkargunetik.

23 Astrologiaren arabera, Eguzkia Libran sartuko da (180°).

25 Egutegi juduko 5775. urtearen hasiera.